

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

Кафедра політології та правознавства
(назва кафедри)

СИЛАБУС

Політичний інжиніринг та маніпулятивні технології в політиці
(назва навчальної дисципліни)

напря́м підготовки 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва напряму підготовки)

Спеціальність 052 Політологія
(шифр і назва спеціальності)

освітньо-кваліфікаційний рівень другий (магістерський) рівень

форма навчання денна/заочна

освітня програма Прикладна політологія

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 28.08.2020

Завдувач кафедри (підпис)

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

Перезатверджено: протокол № _____ від _____

1. Інформація про викладача

Прізвище ім'я по батькові	Вовк Світлана Олександрівна
Науковий ступінь	доктор політичних наук
Вчене звання	професор
Посада	завідувач кафедри політології та правознавства
Місце роботи	ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, Інститут історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук, кафедра політології та правознавства
Адреса кафедри	м. Старобільськ, вул.Гоголя 1
Котакти	050 189 60 51
E-mail	vovk_sa_79@ukr.net
Консультації	
Час	відповідно до графіку індивідуальних консультацій
Місце	ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, Інститут історії, міжнародних відносин та соціально-політичних наук, кафедра політології та правознавства, м. Старобільськ, вул.Гоголя 1

2. Інформація для підтримання зв'язок з е-тьютором

Прізвище ім'я по батькові	Капля Ольга Станіславівна
E-mail	Rfgkz@i.ua
Котакти	050 202 03 31

3. Опис навчальної дисципліни

Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Освітня програма	Прикладна політологія
Освітньо-кваліфікаційний рівень	магістр
Загальні характеристики	обов'язкова
Веб-сайт курсу	
ID ОП	17834
Рік вивчення дисципліни	перший
семестр	3
Загальна кількість кредитів ECTS	7,5
Загальна кількість годин	225
Лекції / Практичні, семінарські заняття / Лабораторні / Самостійна робота	30 / 30 / - / 165 20 / 8 / - / 197
Мова навчання	українська
Форма підсумкового контролю	іспит

4. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Політичний інжиніринг та маніпулятивні технології в політиці» — дисципліна в сфері прикладної політології, яка відображає важливий напрямок у політичному житті суспільства і свідчить про функціональному підході до сучасної епохи. На даний час технологічний підхід до політики обумовлений демократичними процесами, ротацією політичних еліт і їх жорсткою конкуренцією.

Прикладна політологія включає вимоги «володіти методикою і технікою емпіричних політичних досліджень, вміти застосовувати ці знання для вирішення теоретичних і прикладних задач», а на ринку фахівців-політологів затребувані політконсультанти і політтехнологи, завдання з підготовки набуває характеру відповідності випускників реального політичного процесу. І як від будь-якої науки від політології вимагають практичного застосування, своєрідного «повернення» наукових напрацювань в те середовище, яке стало для неї об'єктом вивчення. Вивчення «Політичний інжиніринг та маніпулятивні технології в політиці» дає можливість політологу брати участь в політичному процесі на основі визначення мети, раціоналізації і операціоналізації керованих політичних подій і результатів, тому здобувачі освітньої програми «Прикладна політологія» повинні володіти знаннями та вміннями конструювати дизайн політичної ситуації, давати рекомендації для практичної роботи в області політичних технологій. Інжиніринг - це метод дослідження, який проектує технологію, техніку і методи аналізу заданого об'єкта через побудову його ідеальної моделі шляхом виділення чітких меж якісно-кількісних характеристик досліджуваного об'єкта.

Основними цілями курсу є:

- вироблення у студентів навичок практичного систематичного аналізу процесів в руслі позначеної проблематики;

- формування адекватного уявлення про основні етапи, елементи, метою, прийомах і технологіях політичного маніпулювання, його місце і роль в сучасній Україні, шляхи і засоби контролю, управління і обмеження.

Опанувати:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні спеціалізовані завдання в предметній сфері політології та застосовувати широкий спектр сучасних теорій і методів політичних досліджень та аналізу політики в експертно-аналітичній, науково-дослідницькій, політико-організаційній, консультаційній та громадській сфері практичної професійної діяльності.

Загальні компетентності: ЗК 1. Розуміння причинно-наслідкових зв'язків й уміння їх використовувати у професійній і соціальній діяльності. ЗК 2. Аналітичні здібності та дослідницькі навички. ЗК 3. Навички управління інформацією, здатність виявляти актуальні проблеми. ЗК 10. Здатність системно оцінювати та прогнозувати світові та національні політичні події та явища, тенденції розвитку політичних інститутів і процесів. ЗК 11. Здатність представляти результати своїх досліджень та аргументовано їх обстоювати. ЗК 12. Володіння основами усної та письмової академічної комунікації іноземною мовою. ЗК 13. Здатність продуктивно, з дотриманням правил мовленнєвого етикету спілкуватися державною мовою під час фахової діяльності. ЗК 14. Здатність до ініціативності, відповідальності та навичок до превентивного і аварійного планування, управління заходами безпеки професійної діяльності, уміння приймати рішення у складних та непередбачуваних ситуаціях, лідерські якості на посаді керівника. Знання міжнародних норм і законодавства України у сфері безпеки життєдіяльності населення, система управління охороною праці та цивільного захисту.

Фахові компетентності: ФК 2. Сучасні уявлення про можливості моделювання основних процесів та явищ у соціальній і політичній системі, здатність до узагальнення про осмислення результатів наукових досліджень, до їх презентації та опублікування у вигляді статей, тез доповідей, до ділових комунікацій у професійній сфері, знання основ ділового спілкування, навички роботи в команді. ФК 3. Здатність аналізувати конкретні

політичні явища, ситуації та процеси із застосуванням доступного аналітико-прогностичного інструментарію. ФК 5. Здатність на підставі знань та уявлень з приводу місця людини у політичному процесі аналізувати сучасні тенденції розвитку соціальних і політичних систем. ФК 7. Здатність до роботи в органах державної влади, місцевого самоврядування, політичних партіях та громадських організаціях. ФК 8. Розуміння природи політичних конфліктів на напрямків політичної співпраці. ФК 10. Здатність системно оцінювати та прогнозувати світові та національні політичні події та явища, тенденції розвитку політичних інститутів і процесів. ФК 11. Вміння моделювання та прогнозування політичних процесів, створення політичних проектів. ФК 12. Здатність застосовувати в політичній оцінці ситуації знання з приводу світового політичного процесу та міжнародних відносин, а також місця у них України. ФК 17. Здатність працювати з писемними, візуальними, аудіозаписами та іншими видами джерел та базами даних в рамках політологічного аналізу.

Місце дисципліни нормативна навчальна дисципліна «Політичний інжиніринг та маніпулятивні технології в політиці» є складовою циклу професійної і практичної підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» ОП «Прикладна політологія».

5. Зміст дисципліни.

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання					заочна форма навчання				
		загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота
Перший модуль											
1.1.	Методологія політичного інжинірингу та маніпулятивні технології в політиці.	11	2			9	12	2			10
1.2.	Політична ситуація й технологічні можливості впливу на політичний процес.	13	2	2		9	13	2			11
1.3.	Політичний ризик і його оцінка.	13	2	2		9	13	2			11
1.4.	Політичні рішення.	13	2	2		9	13	2			11
1.5.	Технологія проведення політичних перемовин.	13	2	2		9	13	2			11
1.6.	PR-технології в ЗМІ.	13	2	2		9	11				11
1.7.	Політична мова й спічрайтерство.	11		2		9	11				11
1.8.	Технології лобізму.	11	2			9	13		2		11
1.9.	Роль консультанта в створенні штабу кандидата. Створення моделі виборчої кампанії.	11		2		9	13		2		11
1.10.	Створення плану-графіку виборчої кампанії.	11		2		9	13		2		11
1.11.	PR-кампанії під час виборів.	13	2	2		9	11				11
Другий модуль											
2.1.	Маніпулятивні технології як специфічна форма політичного впливу.	13	2	2		9	13	2			11
2.2.	Типологія політичних маніпуляторів.	13	2	2		9	13	2			11
2.3.	Об'єкти політичного маніпулювання.	13	2	2		9	13	2			11

2.4.	Механізми політичного маніпулювання.	13	2	2		9	13	2			11
2.5.	Технологія реалізації маніпулятивного впливу в політиці.	13	2	2		9	13	2			11
2.6.	Вибірчі технології як форма політичного маніпулювання. Ефективність політичних маніпуляцій.	13	2	2		9	13		2		11
2.7.	Шляхи та заходи контролю, управління і обмеження політичного маніпулювання. Захист від політичного маніпулювання.	14	2			12	11				11
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	225	30	30		165	225	20	8		197

Теми семінарських / практичних занять

№п/п	Назва теми	Години	
		денна	заочна
1.	Політична ситуація й технологічні можливості впливу на політичний процес. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребкало В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. – 733 с. 11. Кочубей Л.О. Вибірчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр.	2	

	центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. - 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
2.	Політичний ризик і його оцінка. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. -К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребкало В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733 с. 11. Кочубей Л.О. Виборчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр.	2	

	центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. - 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
3.	Політичні рішення. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребкало В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733 с. 11. Кочубей Л.О. Виборчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр.	2	

	центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. - 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
4.	Технологія проведення політичних перемовин. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребкало В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733 с. 11. Кочубей Л.О. Виборчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр.	2	

	центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. - 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
5.	PR-технології в ЗМІ. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребкало В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733 с. 11. Кочубей Л.О. Вибірчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр.	2	

	центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. - 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
6.	Політична мова й спічрайтерство. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребкало В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733 с. 11. Кочубей Л.О. Виборчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр.	2	

	центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. - 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
7.	Технології лобізму. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребкало В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733 с. 11. Кочубей Л.О. Виборчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр.		2

	центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. - 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
7.	Роль консультанта в створенні штабу кандидата. Створення моделі виборчої кампанії. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. -К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребало В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733 с.	2	2

	11. Кочубей Л.О. Виборчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр. центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. - 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
8.	Створення плану-графіку виборчої кампанії. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. -К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребало В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733 с.	2	2

	11. Кочубей Л.О. Виборчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр. центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. - 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
9.	PR-кампанії під час виборів. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. -К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребало В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733 с.	2	

	11. Кочубей Л.О. Виборчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр. центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. - 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
10.	Маніпулятивні технології як специфічна форма політичного впливу. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребкало В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733	2	

	с. 11. Кочубей Л.О. Виборчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр. центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. - 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
11.	Типологія політичних маніпуляторів. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребкала В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733	2	

	с. 11. Кочубей Л.О. Виборчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр. центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. - 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
12.	Об'єкти політичного маніпулювання. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребкало В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733	2	

	с. 11. Кочубей Л.О. Виборчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр. центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. - 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
13.	Механізми політичного маніпулювання. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребкало В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733	2	

	с. 11. Кочубей Л.О. Виборчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр. центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. - 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
14.	Технологія реалізації маніпулятивного впливу. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребкала В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733	2	

	с. 11. Кочубей Л.О. Виборчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр. центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. - 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
15.	Виборчі технології як форма політичного маніпулювання. Ефективність політичних маніпуляцій. Література: 1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с. 2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с. 3. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с. 4. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2005. - 264 с. 5. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Ребкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с. 6. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с. 7. Ребкало В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с. 8. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с. 9. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с. 10. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733 с. 11. Кочубей Л.О. Виборчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр. центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент"). 12. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове	2	2

громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с. 13. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с. 14. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2004. - 559 с. 15. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2008. – 319 с. 16. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с. 17. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.		
Разом	30	8

**Теми лабораторних занять (не передбачено навчальним планом)
Самостійна робота**

№п/п	Назва теми	Години	
		денна	заочна
1.	Методологія політичного інжинірингу та маніпулятивні технології в політиці.	9	10
2.	Політична ситуація й технологічні можливості впливу на політичний процес.	9	11
3.	Політичний ризик і його оцінка.	9	11
4.	Політичні рішення.	9	11
5.	Технологія проведення політичних перемовин.	9	11
6.	PR-технології в ЗМІ.	9	11
7.	Політична мова й спічрайтерство.	9	11
8.	Технології лобізму.	9	11
9.	Роль консультанта в створенні штабу кандидата. Створення моделі виборчої кампанії.	9	11
10.	Створення плану-графіку виборчої кампанії.	9	11
11.	PR-кампанії під час виборів.	9	11
12.	Маніпулятивні технології як специфічна форма політичного впливу.	9	11
13.	Типологія політичних маніпуляторів.	9	11
14.	Об'єкти політичного маніпулювання.	9	11
15.	Механізми політичного маніпулювання.	9	11
16.	Технологія реалізації маніпулятивного впливу.	9	11
17.	Виборчі технології як форма політичного маніпулювання. Ефективність політичних маніпуляцій.	9	11
18.	Шляхи та заходи контролю, управління і обмеження політичного маніпулювання. Захист від політичного маніпулювання.	12	11
Разом		165	197

6. Методи навчання

Поєднання традиційних та нетрадиційних методів викладання із використанням інноваційних технологій, таких як: лекція (оглядова, тематична), семінарські заняття

(презентація, дискусія, дебати, робота з нормативними джерелами, «мозковий штурм», ділові ігри).

7. Форми і методи контролю

Усне опитування, тестування, виконання завдань для самостійної роботи, індивідуальні навчально-дослідні завдання (реферат, презентація, аналітичний розгляд джерел, тези), виконання контрольно-модульної роботи (тестування).

Питання до модуль-контролю I

1. Методологія політичного інжинірингу та маніпулятивні технології в політиці.
2. Політична ситуація й технологічні можливості впливу на політичний процес.
3. Політичний ризик і його оцінка.
4. Політичні рішення.
5. Технологія проведення політичних перемовин.
6. PR-технології в ЗМІ.
7. Політична мова й спічрайтерство.
8. Технології лобізму.
9. Роль консультанта в створенні штабу кандидата.
10. Створення моделі виборчої кампанії.
11. Створення плану-графіку виборчої кампанії.
12. PR-кампанії під час виборів.
13. Проблема маніпулювання і основні підходи до вивчення політичного маніпулювання.
14. Маніпуляція як об'єкт дослідження і частина політичної боротьби.
15. Контекст маніпуляції і її функції.
16. Маніпуляція як форма легітимації і засіб мобілізації.
17. Політична маніпуляція - соціально-структурний феномен, що задає поведінку людей в певних умовах.
18. Образ і риси маніпуляції.
19. Невизначеність якісного складу поняття «політичне маніпулювання» в системі владних відносин.
20. Містифіковане розуміння політичних маніпуляцій в суспільно-політичному дискурсі.
21. Політичні маніпуляції як дисципліна.
22. Три основні дослідницьких підходу до пояснення феномена: політико-філософське, політико-психологічне і політико-маркетингове.
23. Передісторія і ступінь розробленості ПМ за кордоном і в Україні.
24. Характеристики політичних маніпуляцій в зарубіжній політології 60-80 рр. і в сучасному світі російської політики.
25. Поняття «політичне маніпулювання»: співвідношення пояснень і реальних процесів.
26. Необхідність подальшої концептуалізації і систематизації політичних маніпуляцій як підстав навчальної дисципліни.
27. Політичне маніпулювання в системі понять політичних наук: політології, політичної психології, політичного маркетингу, комунікативістики.
28. Загальнонаукові та спеціальні методи маніпулятивних технологій.
29. Основні використовувані теорії (гегемонії, легітимності влади, «м'якої сили», мереж, еліт і т.п.)
30. Проблема визначення політичного маніпулювання.

31. Типи політичних маніпуляцій: маніпуляція свідомістю і процесами
32. Проблема визначення політичного маніпулювання
33. Політичні маніпуляції як приховане управління політичною свідомістю і поведінкою людей.
34. Політика як мистецтво маніпулювання (Н. Макіавеллі).
35. Маніпулятивний проект і труднощі виявлення його елементів.
36. Політичне маніпулювання як комплекс наук, що дозволяє виявити специфіку сучасних конфліктів і революцій.
37. Політичне маніпулювання як сукупність засобів, які б виробляли у людини стійкі соціально-політичні уявлення.
38. Позиції і погляди дослідників на якісну структуру явища.
39. Труднощі розрізнення «необхідного і корисного в дії маніпуляцій» та ідентифікації їх навмисності.
40. Типи політичного маніпулювання.

Питання до модуль-контролю II

1. Поняття «ресурси влади» в «вузькому» і «широкому» розумінні.
2. Інформаційний ресурс, який представляє собою знання в широкому сенсі, і його використання, зокрема, як впровадження в психіку людей (мас) необхідної програми дій.
3. ПМ по підставі ресурсу влади (знання - сила): маніпуляція свідомістю і маніпуляція процесами. Зв'язок і відмінність між двома цими типами.
4. Механізми керування масовою свідомістю і поведінкою.
5. Маса і масові політичні настрої.
6. Динаміка розвитку масових політичних настроїв.
7. Натовп як суб'єкт соціального і політичного дії.
8. Види натовпу.
9. Чотири психологічних механізми впливу на свідомість і поведінку людей: переконання, навіювання, емоційне зараження і наслідування.
10. Передумови політичного маніпулювання.
11. Детермінанти генезису політичного маніпулювання: соціально-історична - розширення простору влади і СМІ, антропологічна - дефіцит відповідальності керівників і керованих (еліт і мас).
12. Соціально-політичні міфи і стереотипи як технологічна основа маніпуляції.
13. Вплив зовнішнього середовища.
14. Етапи маніпулятивного процесу.
15. Структура політичного маніпулювання В.А. Амеліна.
16. Роль і функції громадської думки.
17. Комунікативна структура маніпулятивного процесу.
18. Маніпулятивні засоби і техніки.
19. Класифікації засобів і технологій політичних маніпуляцій: по сумісності з законодавством і виходять за межі правових норм, за способом і рівнем впливу, за змістом, формою і функціями, за спрямованістю та інші.
20. Аналіз ролі міфів в політичному процесі.
21. Установки і стереотипи в масовій свідомості. Їх функції (Г. Олпорт, Д.Н. Узнадзе).
22. Психологічна природа чуток і можливості їх використання в політичних цілях.
23. Політична маніпуляція як технологія.
24. Набір освоєних коштів і прийомів (в т.ч. заборонених) - джерело маніпулятивних технологій.
25. Приклади з історії технологій політичних маніпуляцій.

26. Внесок в їх розвиток нових для свого часу наукових напрямків: психоаналізу, політичної реклами, герменевтики, семіотики, зв'язків з громадськістю, брендингу, спін-контролю та інших.
27. Сучасні комунікаційні технології і медіапростір як підстави політичних маніпуляцій сьогодні.
28. «Спіраль мовчання» Е. Ноель-Нойман.
29. Місце і роль масової комунікації в управлінні масовою політичною свідомістю і поведінкою.
30. Масова комунікація і її об'єктивні функції.
31. Комунікативна ланцюг Г. Лассвела.
32. Дослідження П. Лазарсфельда і Р. Мертона - інший підхід до розуміння ролі МК.
33. Ідея про можливості суб'єктивного маніпулювання масовою свідомістю і поведінкою (в тому числі, політичною поведінкою виборців США) за допомогою ЗМІ.
34. Інший зміст функцій МК.
35. Функція «присвоєння статусу».
36. Функція «зміцнення соціальних норм».
37. Дисфункція або «наркотизація», тобто компенсація реальної діяльності споживанням повідомлень ЗМІ.
38. Маніпулятивні підходи до аналізу ролі масової комунікації в сучасному суспільстві.
 39. Концепція стереотипу У. Ліпмана.
 40. «Модель воротаря» К. Левіна.
 41. Ідея Ж. Бодріяра про масову комунікацію як «другий» або «паралельної реальності». Етапи розвитку масової комунікації.
 42. Введення терміну «симулякр».
 43. Односпрямований характер МК і маніпулятивних технологій у виборчій кампанії.
 44. Можливості «зворотного зв'язку» соціальних мереж, блогів і Інтернету.
 45. Політичне маніпулювання та відповідальність влади.
 46. Політична маніпуляція як складова сучасної демократії.
 47. Залежність між маніпулюванням і політичною відповідальністю.
 48. Зміни ролі ЗМІ, соціальних мереж і громадської думки в політичному маніпулюванні.
 49. Двоїстість функцій ЗМІ і громадської думки в сучасних умовах як можливість їх управління.
 50. Політичне значення маніпулювання.

Питання до підсумкового контролю

1. Методологія політичного інжинірингу та маніпулятивні технології в політиці.
2. Політична ситуація й технологічні можливості впливу на політичний процес.
3. Політичний ризик і його оцінка.
4. Політичні рішення.
5. Технологія проведення політичних перемовин.
6. PR-технології в ЗМІ.
7. Політична мова й спічрайтерство.
8. Технології лобізму.
9. Роль консультанта в створенні штабу кандидата.
10. Створення моделі виборчої кампанії.
11. Створення плану-графіку виборчої кампанії.
12. PR-кампанії під час виборів.
13. Проблема маніпулювання і основні підходи до вивчення політичного маніпулювання.
14. Маніпуляція як об'єкт дослідження і частина політичної боротьби.

15. Контекст маніпуляції і її функції.
16. Маніпуляція як форма легітимації і засіб мобілізації.
17. Політична маніпуляція - соціальноструктурний феномен, що задає поведінку людей в певних умовах.
18. Образ і риси маніпуляції.
19. Невизначеність якісного складу поняття «політичне маніпулювання» в системі владних відносин.
20. Містифіковане розуміння ПМ в суспільно-політичному дискурсі.
21. Політичні маніпуляції як дисципліна.
22. Три основні дослідницьких підходу до пояснення феномена: політико-філософське, політикопсихологіческое і політико-маркетингове.
23. Передісторія і ступінь розробленості політичних маніпуляцій за кордоном і в Україні.
24. Характеристики ПМ в зарубіжній політології 60-80 рр. і в сучасному світі російської політики.
25. Поняття «політичне маніпулювання»: співвідношення пояснень і реальних процесів.
26. Необхідність подальшої концептуалізації і систематизації політичної маніпуляції як підстава навчальної дисципліни.
27. Політичне маніпулювання в системі понять політичних наук: політології, політичної психології, політичного маркетингу, комунікативістики.
28. Загальнонаукові та спеціальні методи політичного маніпулювання.
29. Основні використовувані теорії (гегемонії, легітимності влади, «м'якої сили», мереж, еліт і т.п.)
30. Проблема визначення політичного маніпулювання.
31. Типи політичного маніпулювання: маніпуляція свідомістю і процесами
32. Проблема визначення політичного маніпулювання
33. Політичні маніпуляції як приховане управління політичною свідомістю і поведінкою людей.
34. Політика як мистецтво маніпулювання (Н. Макіавеллі).
35. Маніпулятивний проект і труднощі виявлення його елементів.
36. Політичне маніпулювання як комплекс наук, що дозволяє виявити специфіку сучасних конфліктів і революцій.
37. ПМ як сукупність засобів, які б виробляли у людини стійкі соціально-політичні уявлення.
38. Позиції і погляди дослідників на якісну структуру явища.
39. Труднощі розрізнення «необхідного і корисного в дії маніпуляцій» та ідентифікації їх навмисності.
40. Типи політичного маніпулювання.
41. Поняття «ресурси влади» в «вузькому» і «широкому» розумінні.
42. Інформаційний ресурс, який представляє собою знання в широкому сенсі, і його використання, зокрема, як впровадження в психіку людей (мас) необхідної програми дій.
43. ПМ по підставі ресурсу влади (знання - сила): маніпуляція свідомістю і маніпуляція процесами. Зв'язок і відмінність між двома цими типами.
44. Механізми керування масовою свідомістю і поведінкою.
45. Маса і масові політичні настрої.
46. Динаміка розвитку масових політичних настроїв.

47. Натовп як суб'єкт соціальної і політичної дії.
48. Види натовпу.
49. Чотири психологічних механізми впливу на свідомість і поведінку людей: переконання, навіювання, емоційне зараження і наслідування.
50. Передумови політичного маніпулювання.
51. Детермінанти генезису політичного маніпулювання: соціально-історична - розширення простору влади і СМІК, антропологічна - дефіцит відповідальності керівників і керованих (еліт і мас).
52. Соціально-політичні міфи і стереотипи як технологічна основа маніпуляції.
53. Вплив зовнішнього середовища.
54. Етапи маніпулятивного процесу.
55. Структура політичного маніпулювання В.А. Амеліна.
56. Роль і функції громадської думки.
57. Комунікативна структура маніпулятивного процесу.
58. Маніпулятивні засоби і техніки.
59. Класифікації засобів і технологій ПМ: по сумісності з законодавством і виходять за межі правових норм, за способом і рівнем впливу, за змістом, формою і функціями, за спрямованістю та інші.
60. Аналіз ролі міфів в політичному процесі.
61. Установки і стереотипи в масовій свідомості. Їх функції (Г. Олпорт, Д.Н. Узнадзе).
62. Психологічна природа чуток і можливості їх використання в політичних цілях.
63. Політична маніпуляція як технологія.
64. Набір освоєних коштів і прийомів (в т.ч. заборонених) - джерело маніпулятивних технологій.
65. Приклади з історії технологій ПМ.
66. Внесок в їх розвиток нових для свого часу наукових напрямків: психоаналізу, політичної реклами, герменевтики, семіотики, зв'язків з громадськістю, брендингу, спін-контролю та інших.
67. Сучасні комунікаційні технології і медіапростір як підстави ПМ сьогодні.
68. «Спіраль мовчання» Е. Ноель-Нойман.
69. Місце і роль масової комунікації в управлінні масовою політичною свідомістю і поведінкою.
70. Масова комунікація і її об'єктивні функції.
71. Комунікативна ланцюг Г. Лассвела.
72. Дослідження П. Лазарфельда і Р. Мертонна - інший підхід до розуміння ролі МК.
73. Ідея про можливості суб'єктивного маніпулювання масовою свідомістю і поведінкою (в тому числі, політичною поведінкою виборців США) за допомогою ЗМІ.
74. Інший зміст функцій МК.
75. Функція «присвоєння статусу».
76. Функція «зміцнення соціальних норм».
77. Дисфункція або «наркотизація», тобто компенсація реальної діяльності споживанням повідомлень ЗМІ.
68. Маніпулятивні підходи до аналізу ролі масової комунікації в сучасному суспільстві.
 69. Концепція стереотипу У. Ліпмана.
 70. «Модель воротаря» К. Левіна.
 71. Ідея Ж. Бодріяра про масову комунікацію як «другий» або «паралельної реальності». Етапи розвитку масової комунікації.

72. Введення терміну «симулякр».
73. Односпрямований характер МК і маніпулятивних технологій у виборчій кампанії.
74. Можливості «зворотного зв'язку» соціальних мереж, блогів і Інтернету.
75. Політичне маніпулювання та відповідальність влади.
76. Політична маніпуляція як складова сучасної демократії.
77. Залежність між маніпулюванням і політичною відповідальністю.
78. Зміни ролі ЗМІ, соціальних мереж і громадської думки в політичному маніпулюванні.
79. Двоїстість функцій ЗМІ і громадської думки в сучасних умовах як можливість їх управління.
80. Політичне значення маніпулювання.

8. Критерії оцінювання знань студентів (у %)

Поточний і підсумковий контроль знань і умінь магістрантів з дисципліни «Політичний інжиніринг та маніпулятивні технології в політиці» здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Поточний і підсумковий контроль знань і умінь магістрантів з дисципліни здійснюється згідно з кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Успішність магістрантів із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою і складається з успішності з навчальної роботи (практичних завдань і завдань для самостійної роботи, індивідуальної роботи, тестування).

Протягом семестру здобувачі вивчають два модулі з дисципліни. Модуль складається з одного змістового модуля, після виконання якого здійснюється поточний контроль у вигляді письмової роботи. Студенти, які не в повному обсязі виконали програму семінарських занять, до поточного модульного контролю не допускаються.

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок студентів здійснюється за 100-бальною системою. Загальна кількість балів за семестр з навчальної дисципліни складається із середнього арифметичного балу за модулі та балів за поточний контроль.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання за змістовий модуль отримав середнє арифметичне менше 60 балів, зобов'язаний скласти залік з дисципліни. У разі, коли відповіді студента під час заліку оцінені менш ніж 60 балів, отримує незадовільну підсумкову оцінку.

Поточне оцінювання здійснюється за трьома складовими: - контроль за виконання модульних завдань; - контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру; - контроль індивідуальної та самостійної роботи. Якщо студент відвідав менше 50 відсотків занять, то систематичність та активність його роботи оцінюється в 0 балів.

Оцінювання активності під час аудиторних занять, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється у межах 40 балів: - 20 балів – за активну участь під час аудиторних занять (семінарських, лекційних). 20 балів – відвідано не менше 90% практичних занять та отримано оцінки «добре», «дуже добре» «відмінно»; 15 балів – відвідано не менше 75% практичних занять та отримано оцінки «добре», «дуже добре», «відмінно»; 10 балів – відвідано не менше 60% практичних занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «дуже добре», «відмінно»; 5 балів – відвідано не менше 50% практичних занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «дуже добре», «відмінно»; - 20 балів – опрацювання джерела з визначеного переліку наукової літератури (додаткова), або запропонованої самим студентом та погодженої з викладачем. Перевірка знань студента здійснюється при наявності розширеного конспекту того чи іншого монографічного дослідження.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Діяльність студента:

- письмова модульна контрольна робота, тестування – 40 балів;
- результати роботи на практичних заняттях – 40 балів;
- самостійна робота – 20 балів;
- за рішенням кафедри участь здобувачів вищої освіти у тренінгах з тематики освітніх компонентів професійної і практичної підготовки зараховуються як додаткові бали до загальної суми успішності здобувача.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
63-74	D	задовільно	
50-62	E		
21-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Завдання для контролю самостійної роботи

Контрольно-самостійна робота виступає як засіб самостійного здобуття і поглиблення знань студента, а також як форма самоконтролю та контролю самостійного навчання студента з боку кафедри.

Виконуючи контрольно-самостійну роботу, магістрант набуває досвіду роботи з науковою літературою, періодичними спеціальними виданнями, законодавчими актами; вчиться аналізувати та узагальнювати, а також чітко висловлювати свої думки з приводу заданої тематики в письмовій формі. Все це є підґрунтям для виконання більш складних форм робіт в майбутньому, таких як магістерська робота.

Завдання до самостійної роботи

1. Законодавство України про політичний маніпулюванні.
2. Поняття політичного маніпулювання.
3. Проблема сучасного визначення політичних маніпуляцій.
4. Позиції і погляди дослідників на явище маніпуляції. Основні труднощі виявлення та ідентифікації маніпуляцій.
5. Основні принципи, риси і типи політичного маніпулювання.
6. Маніпулятивні технології в системі владних відносин: мета, завдання та зміст.
7. Віхи з історії політичного маніпулювання за кордоном і Україні.
8. Передумови та фактори політичного маніпулювання.
9. Структура та етапи маніпулятивного процесу.
10. Основні маніпулятивні техніки.
11. Про місце і роль ЗМІ в політичному маніпулюванні минулого і сьогодення.
12. Політичні еліти і лідери в контексті політичних маніпуляцій: типи, іміджі та соціальні функції.

13. Політична влада і маніпуляція як засіб боротьби за першість і контроль. Класики і сучасники по суті проблеми.

14. Базові прийоми маніпуляцій як способи управління суспільством і ведення політичної боротьби.

15. Ефективність політичних маніпуляцій і її межі.

16. ЗМІ як інструмент управління і ведення сучасного типу воєн.

17. Роль соціальних мереж в політичних маніпуляціях.

18. Досвід «кольорових революцій»: громадська думка або технологія «розумних натовпів» (Р. Рейнгольд, Дж. Шарп і ін).

19. Нові класифікації маніпулятивних технологій. Пошук технологій протидії як спільне завдання влади і політичної науки.

20. Політичне маніпулювання в сучасній Україні: нові проблеми, можливості управління і обмеження.

1. Що не є складовим компонентом масової свідомості ?:

- 1) інформованість
- 2) науково-аналітичне мислення
- 3) ціннісні установки
- 4) оцінки
- 5) емоції

2. Яка з ознак не відноситься до характерних властивостей «маси»:

- 1) гетерогенність
- 2) гомогенність
- 3) неструктурованість
- 4) стохастичність
- 5) ситуативність

3. «Ефект CNN» - це ...

- 1) Ефективна реалізація інформаційного замовлення уряду
- 2) Здатність впливати на уряд і аудиторію за допомогою прямих трансляцій
- 3) Ефективний бізнес в медіасфері

4. Що відноситься до станів масової свідомості ?:

- 1) Суспільний настрій
- 2) Суспільний інтерес
- 3) Громадська думка

5. Що з перерахованого не є об'єктом інформаційного ураження:

- 1) свідомість громадян;
- 2) соціально-політичні системи;
- 3) географічне середовище;
- 4) інформаційна інфраструктура;

6. Внесення потрібних змін в поведінку, установка об'єкта, що не усвідомлює цього впливу - це ...

- 1) Дезінформація
- 2) Маніпулювання
- 3) Шантаж
- 4) Пропаганда
- 5) Лобіювання

7. Політичне рішення, спрямоване на узгодження зусиль різномірної маси людей, що діють в постійно мінливих обставинах, називається ...

- 1) Запрограмованим
- 2) Координаційним
- 3) Інноваційним
- 4) Нормативним

11. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій (паперовий та електронний варіант), завдань до практичних занять, питання до контрольних робіт, завдань для самостійної роботи, вказівки до написання ІНДЗ.

Студенти мають доступ до електронних варіантів методичних вказівок до практичних занять і електронної бібліотеки.

12. Рекомендована література

Основна навчальна література

1. Атаманчук Г., Гірник А. Політичний менеджмент. Теорія та практика політтехнологій. - Вид. 2-ге, випр. та допов. - Рівне: Перспектива, 2005. - 296 с.
2. Бебик В.М. Політичний маркетинг і менеджмент. - К.: МАУП, 1996. - 144 с.
3. Головатий М.Ф. Політичний менеджмент: Навч. посіб. - К.: МАУП, 2005. - 264 с.
4. Основи демократії: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За заг. ред. А.Колодій. - К.: Вид-во "Ай Бі", 2002. - 684 с.
5. Паніна Н. Українське суспільство 1992-2006: соціологічний моніторинг. - К.: Ін-т соціол. НАН України, 2006. - 94 с.
6. Політичні інститути та процеси в умовах трансформації українського суспільства: Навч. посіб. / За заг. ред. А.М.Пойченка, В.А.Рибкала. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2006. - 416 с.
7. Політичні партії як суб'єкт формування політико-управлінської еліти в умовах політичної модернізації: Навч. посіб. / НАДУ. К.: Парлам. вид-во, 2008. - 416 с.
8. Політологія. - Кн. перша: Політика і суспільство; Кн. друга: Держава і політика / А.Колодій, Л.Климанська, Я.Космічна. 2-ге вид., перероб. та допов. - К.: Ельга; НікаЦентр, 2003. - 272 с.
9. Політологія: Навч. посіб. для вузів / Упоряд. та ред. М.Сазонова. - Х.: Фоліо, 1998. - 735 с.
10. Рибкала В.А., Шкляр Л.Є. Політичні інститути в процесі реформування системи влади. - К.: Вид-во НАДУ; Міленіум, 2003. 172 с.
11. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с.
12. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под общ. ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. - Х.: ХНУ им. В.Н.Каразина, 2005. - 592 с.
13. Шахов В.А. Державно-владні відносини. - К.: Вид-во НАДУ, 2004. - 82 с.

Допоміжна література

1. Адміністративно-територіальна реформа в Україні: оптимальна модель. - К.: Ін-т трансформації сусп-ва, 2007.
2. Бебик В.М. Базові засади політології: теорія, історія, методологія, практика: Монографія. - К.: МАУП, 2000. - 383 с.
3. Биковець В. Групи інтересів у процесі взаємодії громадянського суспільства і держави // Вісн. Київ. нац. торг.-екон. унту. Спецвипуск. - 2005. - № 3. - С. 5-10.
4. Богданова В.Є. Теорія та практика політичного консультування в Україні в контексті розвитку демократичних інституцій // Український соціум: Монографія / Нац. ін-т стратег. дослідж. - К.: Знання України, 2005. - 733 с.
5. Будіянський М.Ф. Правова конфліктологія: Навч. посіб. / М.Ф.Будіянський, С.І.Дмитрієва, А.О.Дмитрієв. - О.: Астропринт, 2005. - 120 с.
6. Бугирська Т.О. Державне будівництво: стан, суперечності, перспективи розвитку в Україні: Монографія. - К.: Вид-во НАДУ, 2007.
7. Влада і громада: співпраця влади і громадськості у вирішенні місцевих проблем / А.Ткачук, В.Артеменко, Р.Рукомеда. К.: Ін-т громадян. сусп-ва, 2004. - 88 с.

8. Воронов І.О. Людина і політика. У пошуках гуманістичної альтернативи: Монографія. - К.: Генеза, 2004. - 320 с.
9. Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості: дослідження категорії громадянське суспільство. - Л.: Літопис, 2000. - 318 с.
10. Головатий М.Ф. Соціологія політики. - К.: МАУП, 2003. 324 с.
11. Гонюкова Л.В., Логунова М.М. та ін. Суспільно-політичні реформи. - К.: Міленіум, 2003. - 196 с.
12. Григор О.О. Основні аспекти теоретико-методологічного аналізу концепції інформаційного суспільства // Вісн. УАДУ. - 2003. № 2. - С. 456-463.
13. Гроховски М., Бен-Гера М. Как стать хорошим советником по стратегическим вопросам: Пособие. - Братислава: NISPAcee, 2002. 48. Держава і громадянин: шлях до співпраці: Наук.-метод. матеріали з питань організації громад. слухань / Уклад.: Е.А.Афонін, Л.В.Гонюкова. - К.: Вид-во НАДУ, 2006. - 84 с.
14. Державна політика: аналіз і впровадження в Україні: Автореф. дис. ... д-ра наук. з держ. упр.: 25.00.01 / В.В.Тертичка; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К., 2004. - 36 с.
15. Древаль Ю. Політична реформа: вдосконалення політичних інститутів чи... з пастки в пастку // Віче. - 2005. - № 2. - С. 7-10.
16. Захарченко П., Циганов О., Каплан Ю. Політичний процес в Україні: особливості переходу до парламентської республіки // Віче. - 2005. - № 4. - С. 32-34.
17. Золотухін Е.В. Політичний маркетинг в сучасній Україні: Автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Дніпропетр. нац. ун-т. Д., 2008. - 16 с.
18. Иноземцев В.Л. Технологический прогресс и социальная поляризация в XXI столетии // Полис. - 2000. - № 6. - С. 28-39.
19. Ільчишин Л. Політичний процес: сутність та методологія дослідження в зарубіжній політичній науці // Вісн. Львів. ун-ту. 2005. - Вип. 8. - С. 239-246. - (Сер.: Філософські науки).
20. Ключенко Е. Політична участь: теорія, методологія та вимірювання з застосуванням методу шкалограмування за Гурманом // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - 2005. - № 4. - С. 46-73.
21. Колодій А., Климанська Л., Космина Я., Харченко В. Політологія: Підруч. для вищ. закл. освіти. - К.: Ельга-Н, 2000. - 582 с.
22. Колодюк А.В. Теоретичне обґрунтування поняття та виникнення інформаційного суспільства // Борисфен. - 2004. - № 11. С. 18-19.
23. Конфліктологія та теорія переговорів: Підручник / Є.Тихомирова, С.Постоловський. - Рівне: Перспектива, 2007. - 389 с.
24. Конфліктологія: Підручник / За ред. Л.М.Герасіної, М.І.Панова. - Х.: Право, 2002. - 256 с.
25. Кочубей Л.О. Вибірчі технології: Навч. посіб. - К.: Укр. центр політ. менеджменту, 2008. - 332 с. - (Б-ка журн. "Політичний менеджмент").
26. Кроки до громадянського суспільства. Постмайданове громадянське суспільство України: уроки для країни і світу / За ред. В.П.Рубцова, А.В.Шестакової, В.О.Рябенка. - К.: Укр. Всесвіт. Координац. Рада, 2006. - 300 с.
27. Левчик Д.А. Основные элементы актуализации имиджа кандидата в депутаты в ходе подготовки и проведения избирательной кампании // Вестн. Моск. ун-та. - М., 1995. - № 2. - (Сер. 12, Полит. науки).
28. Леслі А. Пал. Аналіз державної політики / Пер. з англ.І.Дзюб. - К.: Основи, 1999. - 499 с.
29. Мельвиль А. Демократические транзиты: Теоретико-методологические и прикладные аспекты. - М.: МОНФ, 1999. - С. 66.
30. Михальченко Н. Украинское общество: трансформация, модернизация или лимитроф Европы? - К.: Ін-т соціол. НАНУ, 2001. 440 с.

31. Нагаєв В.М. Конфліктологія: Курс лекцій (модульний варіант). - К.: Центр навч. л-ри, 2004. - 198 с.
32. Наріжний Д.Ю. Аналіз політичних технологій та особливостей їх застосування в транзитивному суспільстві: Автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / Д.Ю.Наріжний; Дніпропетр. нац. ун-т. - Д., 2004. - 19 с.
33. Наука. Влада. Політика / Ін-т політ. і етнонац. дослідж. ім. І.Ф.Кураса НАН України; Редкол.: М.І.Михальченко (голова) та ін. - К.: Знання України, 2008. - 240 с.
34. Недбай В.В. Відмінні риси інформаційного суспільства // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. - О.: Юрид. л-ра, 2003. Вип. 17. - С. 277-285.
35. Ольшанский Д.В. Политико-психологический словарь. -М.: Академ. проект, 2002. - С. 296-297.
36. Оптимізація взаємодії політичного керівництва та державного управління в умовах модернізації політико-адміністративної системи України: Автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр.: 25.00.01 / В.В.Токовенко; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К., 2004. - 36 с.
37. Основи демократії: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / За заг. ред. А.Колодій. - К.: Вид-во "Ай Бі", 2002. - 684 с.
38. Пал Л.А. Аналіз державної політики / Пер. з англ. І.Дзюби. - К.: Основи, 1999. - 422 с.
39. Патнам Р. Д. та ін. Творення демократії: Традиції громад. активності в сучасній Італії / Пер. з англ. В.Ющенко. - К.: Основи, 2001. - 302 с.
40. Петров О.В. Социологические пиар-технологии в политике. - К., 2007. - 288 с.
41. Петров О. Партії необхідний політичний маркетинг // Україна і світ сьогодні. - 2004. - № 6. - 21-27 лют. - С. 2-80. Пірен М.І. Конфліктологія: Підручник. - К.: МАУП, 2003. 360 с.
42. Политическое консультирование в российских избирательных кампаниях / Под ред. Е.В.Егоровой-Гантман и Е.Д.Минтусова. - М.: Никколо-М, 2003.
43. Політична реформа - гарантія демократичного розвитку українського суспільства. - К.: Вид-во УАДУ, 2003. - 160 с.
44. Політичний маркетинг та електоральні технології / НАН України; Ін-т соціол. - К.: Гарт, 2002. - 250 с.
45. Політичний менеджмент / Укр. центр політ. менеджменту. - Укр. наук. журн. - К., 2004.
46. Політичні партії як суб'єкт формування політико-управлінської еліти в умовах політичної модернізації: Навч. посіб. / НАДУ. - К.: Парлам. вид-во, 2008. - 416 с.
47. Політичні процеси в умовах демократизації українського суспільства: Конспект лекцій до дистанційного курсу. - К.: Центр навч. л-ри, 2007.
48. Політичні системи України 1917-1920 років: спроби творення і причини поразки / Д.Яневський; Ред. К.Гломозда. - К.: Дух і літера, 2003. - 767 с.
49. Поляков Л.В. Основи політичного консультування. - М., 2004.
50. Пухкал О., Дикий О. Політичний маркетинг // Вісн. Академії праці і соц. відносин Федерації профспілок України. - К., 2002. - № 1. - С. 198-201.
51. Радченко О.В. Влада і вибори: інституційна взаємодія в демократичному суспільстві: Монографія. - Х.: Вид-во ХарПІ НАДУ "Магістр", 2006. - 244 с.
52. Ракитов А.И. Философия компьютерной революции. -М.: Политиздат, 1991.
53. Сенюшкіна Т.О. Попередження та врегулювання етнічних конфліктів: державноуправлінський вимір (проблеми теорії, методології, практики): Монографія. - О.: ОРІДУ НАДУ, 2005. - 368 с.
54. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учеб. для студ. вузов. - М.: Аспект Пресс, 2000. - 559 с.
55. Соловьев В.Ю, Пронин А.М. Введение в основы политического консалтинга: Учеб. пособие. - Пенза, 2004.

56. Соціально-адекватний менеджмент: концептуалізація моделі: Автореф. дис. ... д-ра соціол. наук: 22.00.01 / В.В.Бурега; НАН України; Ін-т соціол. - К., 2003. - 35 с.
 57. Соціально-політичний маркетинг як один з механізмів раціональної взаємодії органів державного управління з населенням: Автореф. дис. ... канд. соц. наук: 22.00.07 / О.А.Котуков; Харк. нац. ун-т ім. В.Н.Каразіна. - Х., 2002. - 20 с.
 58. Справочник по политическому консультированию / Под ред. Д.Д.Перлматтера. - М.: Инфра-М, 2002.
 59. Становлення та розвиток політичних виборів в Україні (управлінський аспект): Автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.01 / І.В.Шкурат; Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. - К., 2002. - 20 с.
 60. Теоретико-методологічні засади формування державноуправлінських рішень: Автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр.: 25.00.01. / В.Д.Бакуменко; Укр. акад. держ. упр. при Президентові України. - К., 2001. - 36 с.
 61. Тертичка В.В. Державна політика: Аналіз та здійснення в Україні. - К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. - 750 с.
 62. Тоффлер А. Третя хвиля / Пер. з англ. А.Євси. - К.: Всесвіт, 2000.
 63. Фисун А.А. Демократия, неопатримониализм и глобальные трансформации: Монография. - Х.: Константа, 2006. - 352 с.
 64. Філософія політики: Корот. енциклопед. словн. / Авт.упоряд.: В.П.Андрущенко та ін. - К.: Знання України, 2002. С. 371.
 65. Формування теоретико-методологічних засад політичної аналітики в державному управлінні України: Автореф. дис. ... д-ра наук з держ. упр.: 25.00.01 / Ю.Г.Кальниш; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. - К., 2007. - 36 с.
 66. Шарков Ф. Консалтинг в связи с общественностью. М., 2005.
- Адреси рекомендованих Інтернет-сайтів
67. Офіційне Інтернет-представництво Президента України - <http://www.president.gov.ua/>
 68. Урядовий портал - <http://www.kmu.gov.ua/control/>
 69. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України - [http:// portal.rada.gov.ua/](http://portal.rada.gov.ua/)
 70. Рада національної безпеки і оборони України www.rainbow.gov.ua
 71. Головне управління державної служби України - <http://www.guds.gov.ua/control/uk/index>
 72. Дзеркало тижня - www.zerkalo-nedeli.com
 73. Диалог.UA. - dialogs.org.ua
 74. Електронна бібліотека філософського факультету Київського національного університету ім. Т.Шевченка. - <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/index.html>
 75. Електронні вісті - www.elvisti.com
 76. Інформаційний бізнес-портал "ЛіГА Бізнесінформ" www.liga.kiev.ua
 77. Інформаційні ресурси про Україну - www.infoukes.com 119. Мережа аналітичних центрів України - www.intellect.org.ua
 78. Міжнародний центр перспективних досліджень www.icps.kiev.ua
 79. Незалежний культурологічний часопис "І" - www.ji.lviv.ua
 80. Політична думка - www.politdumka.kiev.ua
 81. Політична Україна - www.polit.com.ua
 82. Українська правда - pravda.com.ua
 83. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова - www.uceps.org.ua
 84. Українсько-канадський проект "Розбудова демократії" www.democracy.kiev.ua
 85. Урядовий кур'єр - uamedia.visti.net/uk